

Jäätilannekatsaus 30.1.2019

Teräsjään paksuus 8-24 cm riippuen mittauskohteesta

Kohvajään osuus suuri Etelä-Savon mittauskohteissa

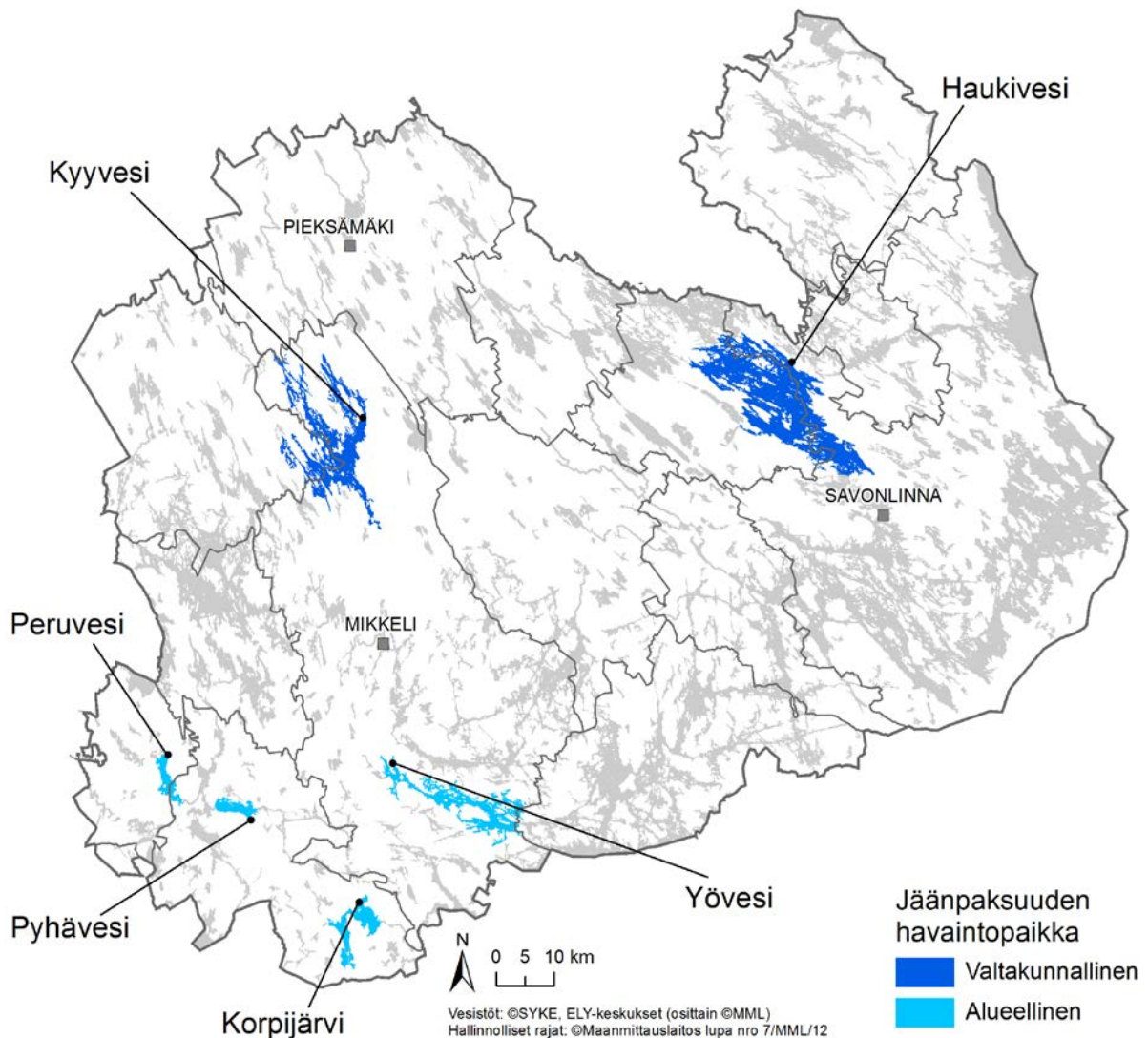
Etelä-Savon ELY-keskus mittasi jään paksuutta keskiviikkona 30.1.2018 neljällä järvellä maakunnan etelä- ja länsiosassa. Mittaukset tehtiin n. 100 metrin etäisyydellä rannasta. Jääpeitteen kokonaispaksuudet vaihtelivat mittauspaikasta riippuen 27-44 cm välillä.

Viime aikaiset pakkasjaksot eivät ole vaikuttaneet teräsjään paksuuteen vaan sen osuus jään kokonaispaksuudesta on säilynyt ennallaan verrattuna 10.1. tehtyihin jäänpaksuusmittauksiin. Jäätymistä on siis tapahtunut lähinnä jään päällä eli osa vesisohjosta ja lumikerroksista on muuttunut kohvajääksi. Peru- ja Pyhävedellä kohvajään osuus on keskimäärin puolet teräsjään paksuudesta, mutta Korpijärvellä ja Yövedellä kohvajäätä on lähes puolet enemmän kuin kestäväää teräsjäätä. Mäntyharjun Korpijärvellä teräsjään paksuus oli pienimmillään (8 cm). Kaikissa mittauspaikoissa oli jään päällä vesi- ja kohvakerros, mutta Yövedellä kerroksia oli useita. Kohvakerroksen vahvistuminen kuitenkin kantoi jo kaikissa mittauskohteissa kävelijän.

Jäänmittaustulokset 30.1.2019

Kunta, kylä	Järvi	Jään kokonaispaksuus, cm (30.1.2019)	Huomioita
Mikkeli, Haukivuori	Kyyvesi	38	
Savonlinna, Oravi	Haukivesi	27	
Mikkeli, Ristiina	Yövesi, Kissalahti	33	Teräsjää 11 cm, jonka päällä vesikerros. 9 cm ja 6 cm kohvakerroksien välissä lisäksi toinen vesikerros. Lunta 15 cm.
Mäntyharju, Tommola	Korpijärvi	29	Teräsjää 8 cm, jonka päällä 7 cm vesikerros ja päällimmäisenä 14 cm kohvajääkerros. Vettä jäällä 8 cm. Lunta 17 cm.
Mäntyharju, Kirkonkylä	Pyhävesi	37	Teräsjää 19 cm, jonka päällä vesikerros ja päällimmäisenä 10 cm kohvajääkerros. Lunta 25 cm.
Pertunmaa, Lihavanpää	Peruvesi	42	Teräsjää 24 cm, jonka päällä vettä 8 cm ja päällimmäisenä kohvajäätä 10 cm. Lunta 26 cm.

Jäämittauskohteet kartalla

Valtakunnallisista jäähavaintopaikoista Haukivuoren Kyyvedellä mitattiin 30.1. kokonaisjäänpaksuudeksi 38 cm, joten Kyyvedellä jää paksuni kylmemmän pakkasjakson aikana 10 cm. Haukivedellä mitattiin vastaavaan aikaan kokonaisjäänpaksuudeksi 27 cm ja jää paksuuntui vastaavasti 8 cm. Mittaukset tehdään valtakunnallisilla jäähavaintopaikoilla 10 päivän välein. Seuraava mittauspäivä on 10.2.

Jäänpaksuuden erot vesistön eri osissa ovat edelleen suuria, ja siksi jäällä liikkujien tulee olla varovaisia. Vaikka rannalla jäätä on jo paikoin tukevasti, voi etenkin suurempien järvien selkävesillä jää olla vielä heikkoa. Ilmoitetut jäänpaksuudet eivät milloinkaan kerro kyseisen järven koko jäättilannetta, vaan pelkätään yhden tutkimuskohteen tuloksen. Mittauspaikat ovat korkeintaan 100 metrin etäisyydellä rannasta, eivätkä näin ollen kuvaa selkävesien jäättilannetta. Mittauspaikat eivät myöskään sijaitse virtapaikoissa.

Viime aikoina satanut paksu lumikerros on osin muuttunut sohjoksi ja edelleen heikommin kantavaksi kohvajääksi teräsjään pinnalle. Huolimatta jään kokonaispaksuuden kasvamisesta, niin heikommin kestävä kohvajään osuus on paikoin huomattavasti suurempi kuin teräsjään.

Sääennusteen mukaan ilman lämpötila on pakkasen puolella seuraavat 10 vuorokautta. Odotettavissa on tosin runsaasti lumisateita, joten teräsjään osuus kokonaisjäänpaksuudesta ei vahvistune vaan kohvajään osuus kasvanee edelleen. Jäät ovat paksuuntuneet, mutta eivät ole merkittävässä määrin vahvistuneet.

Vain teräsjää kantaa tarpeeksi

Jään kantokyky on aina arvioitava teräsjään mukaan. Yksin kulkevan ihmisen alla on oltava vähintään viisi senttimetriä teräsjäätä. Moottorikelkalla ajettaessa teräsjäätä on oltava koko ajoreitin pituudella vähintään 15 senttimetriä. Vasta noin 20 senttimetriä paksu teräsjää kantaa henkilöauton. Teräsjää on kirkas, läpikuultava ja tasainen. Vaalea ja huokoinen lumisohjosta muodostunut jää on kohvajäätä, jonka kantavuus on enintään puolet teräsjään kantavuudesta.

Oikeat varusteet mukaan jäälle

Jäällä liikuttaessa on pidettävä mukana jäänaskaleita, joiden avulla voi vetää itsensä takaisin jäälle. Hyvä apuväline on myös tukeva keppi, jolla voi kokeilla jään laatua sekä auttaa hädän tullen itseään ja toisia. Heittoliinan voi tarvittaessa nopeasti heittää auttajalle tai autettavalle. Kelluntapuvut ja -takit sekä pelastusliivit suojaavat viimalta ja helpottavat onnettomuuden sattuessa pelastautumista. Jäällä liikuttaessa kannattaa aina pitää mukana myös pilliä, koska sen ääni kuuluu huutoa kauemmaksi.

Linkit

[Vesistöjen jäänpaksuus -havaintokartta](#)

[Järvien jäänpaksuuden ennustekartta](#)

[Jään kantavuus mitataan teräsjään mukaan](#)

[Kansalaishavaintoja jäätilanteesta](#) (Järviwiki)

[Suomen vesistöjen jääolot –julkaisu](#) (Korhonen 2005)

[Jäistä pelastautuminen](#) (Suomen uimaopetus- ja hengenpelastusliitto)

Lisätietoja

Vesitalousasiantuntija Tarmo Muuri, Etelä-Savon ELY-keskus, p. 0295 024 031

Vesienhoidon asiantuntija Juho Kotanen, Etelä-Savon ELY-keskus, p. 0295 024 192

NÄKYMIÄ TAMMIKUUN | 2019

JÄÄTILANNEKATSAUS

Etelä-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

31.1.2019

www.ely-keskus.fi/julkaisut | www.doria.fi/ely-keskus